

Konkurs za sufinansiranje nacionalnih naučnoistraživačkih projekata

PITANJA I ODGOVORI

1. Da li je kategorija mladog istraživača ograničena starosnom dobi?
 - Definicija kategorije mladog istraživača je data u dokumentu „Uputstvo i metodologija za popunjavanje Finansijskog plana projekta“ (fusnota 1).
2. Šta podrazumijeva naučno ili akademsko zvanje za rukovodioca?
 - Naučna zvanja su definisana u članu 51 Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti. Akademsko zvanje su definisana u članu 72 Zakona o visokom obrazovanju. Uporedivost zvanja je definisana u članu 54 Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti.
3. Da li se istraživač iz dijaspore koji je registrovan u bazi „Naučna mreža“ ubraja u dva (maksimalno) aktivna istraživača iz inostranstva koji se angažuju na projektu ili je to dodatni aktivni istraživač?
 - Stav 4 član 9 Pravilnika o uslovima za odobravanje i načinu korišćenja sredstava iz državnog budžeta za nacionalne naučnoistraživačke projekte ne odnosi se na istraživače koji su upisani u bazu istraživača koja se vodi u Ministarstvu (platforma „Naučna mreža“), bez obzira na to da li se radi o istraživačima iz Crne Gore ili iz dijaspore.
4. Da li se broj od maksimalno 2 aktivna istraživača iz inostranstva odnosi na angažovanje po jednoj istraživačkoj godini? Mogu li se mijenjati aktivni istraživači od jedne do druge istraživačke godine uz uslov da ih bude maksimalno 2 po istraživačkoj godini i da njihovo angažovanje ne prelazi 25% od ukupno angažovanih članova istraživačkog tima po jednoj godini? Da li isto može da se primjeni i na stručne i tehničke saradnike?
 - Ograničenja iz stava 4 člana 9 Pravilnika mogu se primjenjivati za svaku istraživačku godinu zasebno, pri čemu već u prijavi moraju biti navedena imena svih aktivnih istraživača za cjelokupno trajanje projekta. Angažovanje stručnih i tehničkih saradnika definisano je članu 16 i članu 17 Pravilnika. Oni se mogu mijenjati iz godine u godinu i njihova imena ne moraju biti precizirana u prijavi projekta, ali njihov angažman mora biti jasno preciziran.
5. Da li je za prijavu projekta neophodno navesti konkretno doktoranda koji je već upisan na doktorske studije ili se pozicija doktoranda može predvidjeti projektnom prijavom a on se naknadno upisati na doktorske studije kada univerzitet raspiše konkurs za upis na doktorske studije?
 - U prijavi projekta mora biti navedeno ime doktoranda, ako je on već upisan na doktorske studije, ali je takođe moguće predvidjeti samo poziciju doktoranda koji će se naknadno upisati na doktorske studije.

6. Pitanje se odnosi na sufinansiranje podnosioca projektne prijave. Da li se pod sopstvenim učešćem „in kind“ može smatrati novčani iznos ustanove koja se angažuje na projektu u vidu cijene za određene vrste analiza? Da li se odricanje od dijela honorara članova istraživačkog tima može smatrati kao sopstveno učešće institucije koja podnosi projektnu prijavu?
 - Odgovor na oba pitanja je - da.
7. Član 16 Pravilnika o uslovima za odobravanje i načinu korišćenja sredstava iz državnog budžeta za nacionalne naučnoistraživačke projekte kaže da „Vremensko angažovanje svih stručnih saradnika na jednom projektu obračunava se u odnosu na vremensko angažovanje aktivnih istraživača na tom projektu i može biti do 30% ukupnog vremenskog angažovanja aktivnih istraživača“.

Da li se ovdje pod „aktivnim istraživačima“ podrazumeva i rukovodilac projekta (ako se on bavi istraživanjem) i saradnici u istraživanju? Drugim riječima, da li je maksimum angažovanja za stručne saradnike 30% ukupnog vremenskog angažovanja svih koji se bave istraživanjem (rukovodilac, aktivni istraživači i saradnici u istraživanju)?

 - Pravilnikom je jasno definisano ko su „aktivni istraživači“ (član 9), a ko su „istraživači“ i „ostali članovi istraživačkog tima“ (član 11). U tom smislu treba tumačiti ove kategorije pomenute u članu 16.
8. Da li se maksimum od 4 mjeseca angažovanja rukovodioca i aktivnog istraživača odnosi kumulativno ili pojedinačno za projekat, tj. pošto imamo pravo učešća u 2 projekta, da li je to godišnje maksimum 8 mjeseci?
 - U članu 13 i članu 14 jasno je navedeno koliki je maksimalni angažman rukovodioca i aktivnog istraživača na svim projektima.
9. Ako u projektom predlogu stavimo 2 podteme - npr. dio osnovnih istraživanja i dio razvojnih istraživanja, da li je problem da projekat prijavljujemo kao razvojni?
 - U ovom slučaju, projekat može biti prijavljen kao razvojni. Konačnu ocjenu o tome će donijeti evaluatori.
10. Ako za jednog od partnera odaberemo preduzeće iz javnog sektora, da li njihovo učešće „in kind“ može da bude rad na izradi npr. Dokumenta Plana upravljanja zaštićene zone. Ako je da, kako se to vrednuje? Da li je dovoljno da se u partnerskoj izjavi o učešću navede da će određeni broj ljudi biti angažovan određeni broj dana u radu na ovom projektu?
 - Učešće partnera „in kind“ može biti u pružanju bilo koje usluge, uključujući i rad na nekom dokumentu, kao i honorari članova tima. Podrazumijeva se da vrijednost usluge bude procijenjena u skladu sa aktuelnim tržišnim cijenama, a visina honorara u skladu sa dokumentom „Uputstvo i metodologija za popunjavanje Finansijskog plana projekta“.
11. Saradnik u istraživanju koji je doktorand i naš radnik po našoj sistematizaciji nije akademsko osoblje, ali se nadam da to nije problem? Probao je da se prijavi u „Naučnu mrežu“ ali izgleda da tamo nešto ne funkcioniše. Možete li nam pomoći sa tim?

- Saradnik u istraživanju mora biti doktorand, ali ne i član akademskog osoblja, kako je definisano članom 10 Pravilnika.
- Sve tehničke probleme sa platformom „Naučna mreža“ razriješiće MNTR, po individualnim zahtjevima koje treba dostaviti na mejl: marko.kaludjerovic@mnr.gov.me.

12. Za aktivne istraživače se navodi Konkursom: „aktivni istraživači koji imaju zaključen ugovor o radu punim radnim vremenom u ustanovi ili se angažuju na projektu radi istraživanja, a nemaju zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom u ustanovi – najviše 4 (četiri) mjeseca godišnje“.

Da li aktivni istraživač koji se angažuje na projektu radi istraživanja, a nema zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom u ustanovi koja će biti nosilac projekta kao ni u nekoj drugoj ustanovi (nezaposlen), a ispunjava sve kriterijume za aktivnog istraživača može biti angažovan na projektu kao aktivni bez zasnivanja radnog odnosa sa ustanovom već na period do najviše 4 mjeseca?

- Da.

13. Za aktivne istraživače se navodi u Uputstvu i metodologiji za popunjavanje finansijskog plana projekta: „aktivni istraživači koji imaju zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom u ustanovi ili se angažuju na projektu radi istraživanja, a nemaju zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom u ustanovi – mjesečni bruto iznos 900 €“.

Šta se podrazumijeva pod „bruto“ iznos od 900 €, koliki su odbici, za šta, odnosno koliki je neto iznos mjesečnog primanja?

- Neto iznos mjesečnog primanja određuje se u skladu sa poreskim propisima.

14. Šta se podrazumijeva pod „bruto“ iznosom od 1.200€ od, koliki su odbici, za šta, da li se od ovog iznosa odbijaju troškovi zdravstvenog osiguranja i penzijskog i invalidskog osiguranja, porezi i slično, odnosno koliki je neto iznos mjesečnog primanja?

- Neto iznos mjesečnog primanja određuje se u skladu sa poreskim propisima.

15. Za aktivne istraživače se navodi u Uputstvu i metodologiji za popunjavanje finansijskog plana projekta: „Bruto zarade i druga primanja po osnovu rada obračunavaju se za aktivne istraživače koji se angažuju na projektu radi zapošljavanja u ustanovi. Angažovanje na puno radno vrijeme može biti za jednog ili više mladih istraživačau ukupnom bruto iznosu do najviše 50.000€ za cijelo vrijeme trajanja projekta, pri čemu je mjesečni bruto zarade mladog istraživača 1.200€ ukoliko se radi o aktivnom istraživaču.“

Da li se zaključuje ugovor o radu između aktivnog istraživača i ustanove, pod kojim uslovima?

- Da, pod uslovima važeće legislative.

16. Da li je status aktivnog istraživača koji se angažuje na projektu radi zapošljavanja u ustanovi isti kao stipendista doktorskih istraživanja Ministarstva nauke?

- Ne. Aktivni istraživač koji se angažuje radi zapošljavanja u ustanovi je u radnom odnosu tokom trajanja projekta, što nije slučaj kod stipendista.

17. Da li aktivnim istraživačima koji se angažuju na projektu radi zapošljavanja u ustanovi tokom trajanja projekta ide radni staž?

- Da.

18. Ukoliko aktivnom istraživaču koji se angažuje na projektu radi zapošljavanja u ustanovi tokom trajanja projekta ne ide radni staž, da li on može uporedo raditi (nakon osmočasovnog radnog projekta u Ustanovi nosioca projekta) u nekoj drugoj ustanovi u kojoj će se ostvariti radni staž?

- Aktivni istraživač koji se angažuje radi zapošljavanja je u radnom odnosu sa punim radnim vremenom u ustanovi i teče mu radni staž tokom trajanja projekta, odnosno ostvaruje sva prava iz radnog odnosa.

19. U Uputstvu i metodologiji za popunjavanje finansijskog plana projekta navodi se: „Ukupan iznos sredstava za putovanje jednog istraživača može biti najviše: 800€ za države regiona (Bosna i Hercegovina, Republika Albanija, Republika Hrvatska, Republika Kosovo, Republika Sjeverna Makedonija, Republika Slovenija i Republika Srbija). Iznos dnevnice koja se isplaćuje mora biti u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Službeni list CG”, br.040/16, 028/18 i 108/20).”

Da li se ovaj iznos od 800€ odnosi i na troškove dnevnica, troškove prevoza, troškove smještaja i troškove kotizacije? Smatram da ukoliko jeste, da se za ovaj iznos novca ne može sprovesti neka neophodna studijska mobilnost. Da li se ovaj iznos od 800 € odnosi na putne troškove tokom čitavog perioda trajanja projekta ili po godini trajanja projekta?

- Iznos od 800 € odnosi se na sve vrste troškova vezane za jedno putovanje jednog istraživača.

20. Pravilnikom koji je MNTR skoro donijelo, predviđeno je, između ostalog, da rukovodilac projekta mora imati naučno ili akademsko zvanje (član 8). Ovdje imam nedoumicu da li se misli na:

- a) naučno zvanje magistra ili doktora nauka ili na
- b) naučno zvanje naučni saradnik, viši naučni saradnik i naučni savjetnik (član 51 Zakona o NID),

pa Vas molim za odgovor na ovo pitanje.

- Naučna zvanja su definisana u članu 51 Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti. Akademsko zvanje su definisana u članu 72 Zakona o visokom obrazovanju. Uporedivost zvanja je definisana u članu 54 Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti.

21. Kada je u pitanju rukovodilac projekta i uslov da mora imati zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom u ustanovi, da li bi vanredni profesor sa Medicinskog fakulteta, koji radi i u Kliničkom centru, mogao biti rukovodilac ispred Medicinskog fakulteta?

- Da.

22. Pitanje se odnosi na kategorije „aktivni istraživač” i „saradnik u istraživanju”, naime ukoliko imamo kolege koji su doktorirali, ali imaju samo 1 rad SCI/E listi kao prvi autor (imaju više radova na SCI/E listi, ali ne kao prvi autor), da li njih možemo staviti u kategoriju saradnika u istraživanju?

- U skladu sa Pravilnikom, doktor nauka ne može biti saradnik u istraživanju (član 10), a ukoliko ne ispunjava uslove za aktivnog istraživača (član 9), može biti angažovan kao stručni saradnik.

Alternativno, da li ćete prihvatiti angažovanje ovog saradnika ukoliko objavi nedostajući rad kao prvi autor do početka realizacije projekta?

- Moguće je u timu predvidjeti kao aktivnog istraživača doktora nauka za kojeg se očekuje da će, do početka realizacije projekta, zadovoljiti uslove iz člana 9 Pravilnika.

23. Da li može biti prihvaćen projekat koji nema aktivnog istraživača?

- U pogledu administrativno-tehničkih uslova, moguće je prijaviti projekat bez aktivnih istraživača. Međutim, imajući u vidu kriterijume za ocjenjivanje projektne prijave, pitanje je kako će ovakva prijava biti evaluirana.

24. Da li rukovodilac projekta može biti istraživač sa ustanove iz inostranstva?

- Da, u skladu sa članom 8 Pravilnika.

25. Da li je *Izjava partnera o učešću u projektu, sa opisom njihovog doprinosa* u slobodnoj formi ili na propisanom obrascu?

- Obrazac *Izjave partnera o učešću u projektu* možete preuzeti [ovdje](#).

26. Ako zajednički učestvuju npr. Ekonomski fakultet i Elektrotehnički fakultet, oba sa Univerziteta Crne Gore, da li je potrebna *Izjava partnera o učešću u projektu, sa opisom njihovog doprinosa*?

- Da.

27. Autorski honorari obračunavaju se za aktivnog istraživača koji se angažuje na projektu radi istraživanja najviše 4 mjeseca godišnje, a u „Bruto zaradama“ piše da se obračunavaju za 12 mjeseci godišnje. Koja je razlika? Ko može biti angažovan na 4, a ko na 12 mjeseci?

- Razlika je u statusu istraživača – da li je u radnom odnosu na ustanovi za potrebe projekta (pri čemu su njegova zarada, porezi, doprinosi itd. u potpunosti finansirani iz sredstava projekta – angažman do 12 mjeseci godišnje) ili je angažovan za projektne aktivnosti (do 4 mjeseca godišnje) za koje dobija predviđeni honorar iz sredstava projekta (pri tome može, a ne mora biti u radnom odnosu na ustanovi nosiocu projekta ili u nekoj drugoj ustanovi).

28. Da li npr. Institut za biologiju mora Univerziteta Crne Gore može da angažuje nekoga sa Pomorskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, imajući u vidu da je Univerzitet Crne Gore pravno lice, a članice Univerziteta su te koje posjeduju licence?
- Da. U navedenom slučaju, IBM može angažovati nekoga sa PFK, pri čemu PFK može, a ne mora biti partnerska institucija. Ukoliko je PFK partnerska institucija, potrebno je da da *Izjavu partnera o učešću na projektu*.
29. Ko su članovi projektnog tima? Da li iz naučnoistraživačke ustanove iz inostranstva mogu biti članovi projektnog tima?
- Da, u skladu sa članom 9 Pravilnika o uslovima za odobravanje i načinu korišćenja sredstava iz državnog budžeta za nacionalne naučnoistraživačke projekte.
30. Da li mi sa institucijom možemo da sklopimo ugovor, a da članovi te institucije ne budu članovi projektnog tima, jer su oni već „ispucali bonuse“ na drugim projektima?
- Partnerska institucija ne mora biti zastupljena svojim osobljem u istraživačkom timu. Pravilnikom nije predviđena obaveza sklapanja ugovora sa partnerskim institucijama, ali ustanova koja je nosilac projekta može sklapati takve ugovore sa partnerskim institucijama, ukoliko to smatra potrebnim. Prilikom potpisivanja ugovora o finansiranju, Ministarstvo može zatražiti preciziranje prava i obaveza između nosioca projekta i partnerskih ustanova, odnosno zaključivanje takvog ugovora.
31. Kako privredno društvo uključiti u tim, budući da nemaju naučna i akademska zvanja, a resursno su značajni?
- Partnerska institucija ne mora biti zastupljena svojim osobljem u istraživačkom timu. Ukoliko privredno društvo želi da bude zastupljeno i svojim osobljem bez naučnog/akadenskog zvanja, to osoblje može biti angažovano u statusu stručnog/tehničkog saradnika.
32. Da li mogu da se odreknem od honorara da bih kupila nešto od opreme?
- Da, uz adekvatno obrazloženje o značaju nabavke opreme.
33. Da li mogu ispred svoje institucije da prijavim 3 projekta kao rukovodilac i šta ako svi budu odobreni?
- MNTR će iz grupe projekata na kojima je rukovodilac projekta ili bilo koji član istraživačkog tima angažovan ukupno više od 4 mjeseca, eliminisati najniže rangiran/e projekat/-te, nakon sačinjavanja liste ocijenjenih projekata.
34. Ako je partner institucija iz inostranstva i hoće da uradi analize, da li se pod stavkom materijalnih troškova računaju troškovi partnerske organizacije po ispostavljenoj fakturi tog partnera? Kako se pravdaju troškovi i kako se njima pokrivaju troškovi?
- MNTR novac prebacuje isključivo ustanovi koja je nosilac projekta, a koja dalje reguliše svoje finansijske odnose sa partnerima na način koji je u skladu sa važećom legislativom, te o svemu detaljno izvještava MNTR putem godišnjih izvještaja. Finansijska služba ustanove treba da posjeduje sve fakture i dokaze o

uplatama. Ministarstvo može da izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju projekta u bilo kom trenutku.

35. Da li se u okviru 3 naučna rada za rukovodioca računaju monografije, budući da su, na osnovu mjerila za izbor u naučna zvanja, monografije računaju kao ekvivalent radu na SCI listi?

- Pravilnik ne predviđa ekvivalenciju u pogledu uslova za članove istraživačkog tima.

36. Da li mladi istraživač može biti ekvivalent saradniku u istraživanju?

- Status mladog istraživača je definisan u dokumentu „Uputstvo i metodologija za popunjavanje Finansijskog plana projekta“ (fusnota 1).

37. Kako će se mjeriti razvoj mladog istraživača i da li vraća novac ako ne doktorira?

- Uslovima Konkursa nije predviđena obaveza doktoriranja za saradnike u istraživanju.

38. Ako je partner privredni subjekat, na koji način će evaluator da procijeni privredni subjekat i sposobnosti njegovih članova da budu dio projektnog tima?

- Na osnovu svega navedenog i elaboriranog u projektnoj prijavi sa propratnom dokumentacijom.

39. Ako je projektnom prijavom predviđeno zapošljavanje dva mlada istraživača, šta se dešava ukoliko, tokom trajanja projekta, jedan od njih postane saradnik u nastavi na Univerzitetu Crne Gore?

- Jedna osoba ne može imati radni odnos po dva osnova. U trenutku zasnivanja radnog odnosa u statusu saradnika u nastavi na UCG, mora prestati radni odnos na naučnoistraživačkom projektu, pri čemu ta osoba može ostati član istraživačkog tima angažovan najviše 4 mjeseca godišnje.

40. Ako partnerska institucija ima doktoranda, može li on biti član istraživačkog tima?

- Da, ako se angažuje na projektu radi izrade doktorske disertacije, u skladu sa članom 10 Pravilnika.

41. Imamo u planu 2 doktoranda. Da li rukovodilac mora biti mentor jednog od njih? Kakva je korelacija mentor-član tima? Šta ako planiramo u timu nekoga ko je na doktorskim studijama u regionu ili inostranstvu?

- Mentor doktoranda angažovanog na projektu ne mora biti član istraživačkog tima (ni rukovodilac, ni aktivni istraživač).
- Doktorand može biti angažovan na projektu radi izrade doktorske disertacije, u skladu sa članom 10 Pravilnika, i ako je na studijama u regionu, odnosno inostranstvu. Poželjno je da doktorand ipak bude student doktorskih studija u Crnoj Gori, osim u slučajevima kada takav studijski program ne postoji na crnogorskim univerzitetima.

42. Da li rukovodilac sa jedinice Unverziteta Crne Gore može da angažuje jedno lice iz inostranstva kao frilensera ili koje je korisnik prava na starosnu penziju?

- Da.

43. Da li je mentor doktoranda aktivni istraživač ili rukovodilac?

- Mentor doktoranda angažovanog na projektu može biti i rukovodilac i aktivni istraživač. Nije neophodno da mentor bude član istraživačkog tima.

44. Koja je naknada za evaluatora?

- Naknade za evaluatore su utvrđene internim pravilima Ministarstva.

45. Ko su evaluatori?

- Evaluatori moraju zadovoljiti uslove iz članova 28, 29 i 30 Pravilnika o uslovima za odobravanje i načinu korišćenja sredstava iz državnog budžeta za nacionalne naučnoistraživačke projekte.

46. Na šta treba obratiti pažnju: na dužinu trajanja projekta, inovativnost, dugoročnost/održivost, uticaj projekta?

- Na sve navedeno, kao i ostalo u skladu sa članom 32 Pravilnika o uslovima za odobravanje i načinu korišćenja sredstava iz državnog budžeta za nacionalne naučnoistraživačke projekte.

47. Da li postoji ograničenje u posljednjih koliko godina je rukovodilac objavio 3 naučna rada?

- Ne.

48. Da li se korišćenje resursa može smatrati kao „in kind“ i kako se to procjenjuje?

- Da. Vrijednost korišćenja resursa, u smislu „in kind“ učešća ustanove/partnera u finansiranju projekta, treba da bude procijenjena u skladu sa aktuelnim tržišnim cijenama.

49. Favorizuje se učešće istraživača iz dijaspore. Da li u samoj prijavi treba navesti ime i prezime istraživača iz dijaspore i da li treba sklopiti ugovor sa njim (ne sa njegovom institucijom)? Da li se ovo odnosi i na studenta iz dijaspore?

- Za člana istraživačkog tima je potrebno naglasiti da se radi o istraživaču iz dijaspore, u dijelu prijavnog obrasca *2.1. Rukovodilac projekta, aktivni istraživači i saradnici u istraživanju*. Detaljniji opis saradnje sa dijasporom je potrebno navesti u dijelu prijavnog obrasca *1.12. Opisati saradnju sa dijasporom (ukoliko je primjenljivo)*.
- Nije neophodno sklapati ugovore ni sa članovima istraživačkog tima, ni sa njihovim ustanovama.

50. Da li rukovodilac može biti sa univerziteta iz regiona?

- Može u izuzetnim slučajevima, u skladu sa članom 8 Pravilnika.

51. Da li rukovodilac može biti iz partnerske institucije?

- Može u izuzetnim slučajevima, u skladu sa članom 8 Pravilnika.
52. Šta podrazumijeva izbalansiranost učešća žena i muškaraca u istraživačkom timu? Koliko žena treba da bude u odnosu na koliko muškaraca?
- Ova izbalansiranost se ne može precizirati tačno određenim brojem muškaraca i žena, već je važno da postoji zastupljenost oba pola u istraživačkom timu, kao i da njihov doprinos projektu bude ravnomjerno zastupljen.
53. Da li za 3 godine projekta možemo predvidjeti 6 različitih aktivnih istraživača iz inostranstva?
- Moguće je, poštujući ograničenja iz člana 9 Pravilnika, kako na godišnjem nivou, tako i za cjelokupni period trajanja projekta.
54. Da li partner može biti iz privrednog ili javnog sektora izvan Crne Gore i da nije licenciran?
- U skladu sa Uslovima Konkursa, partner iz privrede može biti iz inostranstva, dok partner iz javnog sektora može biti samo iz Crne Gore.
 - Partner iz privrede ili javnog sektora ne mora da ima licencu za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti.
55. Da li partner na projektu može biti ustanova iz Crne Gore koja nije licencirana?
- Može, ukoliko je riječ o partneru koji je iz privrede ili javnog sektora.
56. Da li partner mora biti po jedan iz sve 3 kategorije iz Uslova Konkursa?
- Ne. Potreban je najmanje jedan partner koji može biti iz bilo koje od navedene tri kategorije. Moguće je imati više od jednog partnera.
57. Da li doktor nauka koji je taj status stekao 2018. godine i koji ima stalno zaposlenje može biti mladi istraživač bez zapošljavanja?
- Status „mladi istraživač“ je vezan isključivo za mogućnost zapošljavanja. Doktor nauka može biti član istraživačkog tima u bilo kojoj kategoriji osim „saradnik u istraživanju“ (koji mora biti doktorand) i „tehnički saradnik“ (IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja), bez obzira na to kada je doktorirao, ukoliko ispunjava kriterijume propisane članovima 8, 9 i 11 Pravilnika.
58. Ako, u odnosu na trenutak prijave projekta, doktorand treba da odbrani doktorsku tezu za mjesec ili dva dana, kako da ga prikažemo u prijavi – kao saradnika u istraživanju ili kao aktivnog istraživača?
- U trenutku prijavljivanja projekta, doktorand ispunjava uslove za „saradnika u istraživanju“ i može biti tako prijavljen. U tom slučaju, njegov status neće moći biti promijenjen tokom trajanja projekta – ostaće u istom statusu („saradnik u istraživanju“) do kraja trajanja projekta, s obzirom da će budžet projekta biti planiran za takav sastav istraživačkog tima i neće biti moguće uvećavati ga

naknadno, nakon podnošenja prijave (nakon objavljivanja liste ocijenjenih projekata).

- Moguće je prijaviti projekat na kojem će doktorand biti planiran u statusu „aktivnog istraživača“, uz odgovarajuće dokaze:
 - o da doktorand ispunjava sve ostale uslove za aktivnog istraživača iz člana 9 Pravilnika;
 - o da je započet postupak ocjene doktorske disertacije.

U tom slučaju, ukoliko do trenutka potpisivanja ugovora, doktorand odbrani doktorsku disertaciju, čime će zadovoljiti sve kriterijume za aktivnog istraživača, može zadržati taj status, naveden u prijavi projekta. Međutim, ukoliko je u trenutku potpisivanja ugovora on i dalje doktorand (tj. doktorska disertacija nije odbranjena), njegov status na projektu će biti promijenjen (postaće „saradnik u istraživanju“), čime će biti umanjen njegov honorar, kao i ukupni budžet projekta, a u statusu „saradnika u istraživanju“ će ostati do kraja trajanja projekta.

59. Da li se aktivni istraživač angažuje kao pojedinac ili ispred ustanove i da li mu je potrebna saglasnost matične ustanove da učestvuje na projektu druge institucije?

- Aktivni istraživač može biti angažovan i kao pojedinac i ispred ustanove koja je partner na projektu. Ustanova je ta koja određuje da li je njenom osoblju potrebna saglasnost za učešće na projektu druge institucije, ukoliko na tom projektu ne zastupaju matičnu ustanovu kao projektnog partnera.

60. Da li je prihvatljivo da nosilac istraživanja nema saradnika u istraživanju, a partnerska ustanova ga ima?

- Da.

61. Da li se kao saradnici u istraživanju mogu angažovati/zaposliti korisnici stipendije za doktorska istraživanja Ministarstva?

- Mogućnosti zapošljavanja ili druge vrste angažmana korisnika stipendije za doktorska istraživanja Ministarstva su regulisane ugovorom o dodjeli stipendije. Lice ne može istovremeno biti korisnik stipendije za doktorska istraživanja i saradnik u istraživanju na projektu, budući da su oba programa finansirana od strane istog ministarstva.
- Nakon realizacije stipendije, odnosno završenog dokorskog istraživanja i odbranjene doktorske disertacije, bivši stipendisti mogu biti angažovani, odnosno mogu se zaposliti u statusu aktivnog istraživača.
- Ukoliko stipendisti ne primaju mjesečne naknade (lične troškove) i završili su istraživanja u okviru stipendije za doktorska istraživanja, te nemaju više sredstava odobrenih u okviru stipendije finansirane od strane ovog ministarstva, već im je preostala samo odbrana doktorske disertacije, moguće je da budu angažovani ili zapošljeni u okviru projekta.

62. Da li stručni saradnici - master studenti moraju biti zaposleni u ustanovi?

- Ne.

63. Da li master studenti spadaju u stručne saradnike ili saradnike u istraživanju?

- S obzirom na to da je primarni uslov za saradnika u istraživanju da je doktorand (član 10 Pravilnika), master studenti mogu biti samo stručni saradnici.

64. Da li aktivni istraživač može biti angažovan na dva projekta po godini?

- Da, pri čemu njegov ukupni vremenski angažman na oba projekta ne može biti duži od 4 mjeseca godišnje (članovi 13 i 14 Pravilnika).

65. Ako lice u toku perioda realizacije projekta mijenja zvanje/stepen stručne spreme i ulogu, da li je podnosilac prijave dužan da već u prijavi to predvidi?

- U toku perioda realizacije projekta nije moguća promjena statusa u istraživačkom timu. Svi članovi ostaju u istom statusu u kakvom su bili u trenutku potpisivanja ugovora.

66. Da li saradnik u istraživanju može biti lice sa crnogorskim državljanstvom koje doktorira u inostranstvu na instituciji koja nije partner?

- Da, u skladu sa članom 10 Pravilnika.

67. Budući da ne postoji ograničenje u broju prijava, kako će se rasporediti vremensko angažovanje rukovodioca i aktivnih istraživača prilikom podnošenja više prijava od strane iste ustanove?

- MNTR će iz grupe projekata na kojima je bar jedan član istraživačkog tima angažovan ukupno više od 4 mjeseca **godišnje**, eliminisati najniže rangiran/e projekat/-te, nakon sačinjavanja liste ocijenjenih projekata.

68. Prilikom dodjele grantova, da li ćete praviti razliku između oblasti nauka?

- Ne.

69. Ako su partnerske institucije iz inostranstva, da li se njima uplaćuju materijalni troškovi?

- MNTR novac prebacuje isključivo ustanovi koja je nosilac projekta, a koja dalje reguliše svoje finansijske odnose sa partnerima na način koji je u skladu sa važećom legislativom, te o svemu detaljno izvještava MNTR putem godišnjih izvještaja.

70. Ako doktorand pođe negdje i odradi određenu analizu, koja iziskuje troškove, da li njemu uplaćujemo sredstva?

- MNTR novac prebacuje isključivo ustanovi koja je nosilac projekta, a koja dalje reguliše svoje finansijske odnose sa partnerima, odnosno obaveze prema članovima istraživačkog tima i pružaocima usluga za potrebe projekta, na način koji je u skladu sa važećom legislativom, te o svemu detaljno izvještava MNTR putem godišnjih izvještaja. Sve fakture i dokazi o uplatama treba da postoje u

finansijskoj službi ustanove. Ministarstvo može da izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju projekta u bilo kom trenutku.

71. Da li u materijalne troškove ulazi sitna laboratorijska oprema?

- Da.

72. Kako ćemo u prijavi navesti nazive konferencija, budući da je nemoguće znati koja će konferencija biti održana za godinu, dvije ili tri i koji će biti njen tačan naziv?

- U prijavi projekta je potrebno predvidjeti, po godinama, samo broj konferencija i njihovo mjesto održavanja (u smislu – Crna Gora, region, ostale države), kao i broj članova tima koji će učestvovati na ovim konferencijama. Ukoliko je riječ o konferencijama koje se održavaju tradicionalno svake godine u određenoj oblasti, možete navesti i tačan naziv.

73. Da li komunikaciona strategija (koja podrazumijeva radionice i komunikacije projekata) može da spada u „druge troškove vezane za realizaciju projekta“?

- Da.

74. Koja vrsta dokaza nam je potrebna da će partner iz inostranstva da učestvuje u projektu?

- *Izjava partnera o učešću u projektu, sa opisom njegovog doprinosa, kao sastavni dio projektne dokumentacije.*

75. Ukoliko će, do završetka Konkursa, lice da odbrani doktorsku tezu, promijeni svoje zvanje i stekne uslove za aktivnog istraživača, čime oslobađa prostor za dva saradnika u istraživanju koji imaju stepen master, da li moramo to da navedemo u samoj prijavi?

- U projektnoj prijavi je potrebno navesti samo trenutno činjenično stanje na 26. jun 2023. godine, bez obzira na to koje nivoe kvalifikacija obrazovanja su imali članovi projektnog tima prije ovog datuma.

76. Da li namjeravate da ukupan iznos odobrenog granta prenesete ustanovi?

- Transfer sredstava ustanovi biće realizovan u skladu sa dinamikom propisanom u članu 24 Pravilnika.

77. Da li se broj aktivnih istraživača procjenjuje u odnosu na kompletan projektni tim? –

- Ukupan broj aktivnih istraživača na jednom projektu nije limitiran. Članom 9 Pravilnika je propisano ograničenje broja aktivnih istraživača koji nisu upisani u bazu istraživača koja se vodi u Ministarstvu, i to u odnosu na ukupan broj članova istraživačkog tima.

78. Da li tehnički saradnik mora da ima IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja ili najmanje IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja?

- U skladu sa članom 11 Pravilnika, tehnički saradnik mora da ima IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja.
79. Da li se u materijalne troškove računa radna stanica? To je oprema skuplja od lap topa.
- Da, ali je potrebno navesti specifikaciju i razloge/potrebe nabavke radne stanice.
80. Molimo vas za potvrdu: na projektu mogu biti angažovana najviše dva saradnika u istraživanju, dok broj aktivnih istraživača nije ograničen. Da li je ovo tačno? Koliko aktivnih istraživača može biti na jednom projektu?
- Ukupan broj aktivnih istraživača na jednom projektu nije limitiran. Članom 9 Pravilnika je propisano ograničenje broja aktivnih istraživača koji nisu upisani u bazu istraživača koja se vodi u Ministarstvu, i to u odnosu na ukupan broj članova istraživačkog tima.
 - Članom 10 Pravilnika, ukupan broj saradnika u istraživanju na jednom projektu ograničen je na dva.
81. Ako imamo na projektu dva doktoranda koji doktoriraju i steknu uslov za viši stepen u angažovanju, da li je moguće angažovati novog doktoranda da pređe na poziciju jednog od njih i kako ovo da se prikaže u prijavi? Kako ukinuti jednu od dvije upražnjene pozicije?
- U toku perioda realizacije projekta nije moguća promjena statusa u istraživačkom timu za bilo kojeg istraživača. Svi članovi tima ostaju u istom statusu u kakvom su bili u trenutku potpisivanja ugovora.
 - Tokom perioda realizacije projekta, Ministarstvo će razmotriti pojedinačne zahtjeve za zamjenu jednog člana tima drugim, ali u istom istraživačkom statusu.
82. Da li možemo da prijavimo kao saradnika u istraživanju lice koje planira da se upiše na doktorske studije na godišnjem konkursu i šta ako ne uspije da se upiše, a već je navedeno u prijavi i nema drugoga ko bi, umjesto tog lica, bio angažovan na projektu?
- Moguće je prijaviti ovo lice u navedenom statusu, pri čemu lice mora steći status doktoranda prije trenutka potpisivanja ugovora. Ukoliko u trenutku potpisivanja ugovora lice ne ispunjava uslove za saradnika u istraživanju, moći će da bude angažovano u statusu stručnog saradnika (u skladu sa ograničenjima iz članova 11 i 16 Pravilnika), što podrazumijeva i odgovarajuće smanjenje budžeta projekta.
83. Da li se stavka administrativnih troškova: „naknade za administrativno upravljanje projektom“ odnosi na uplatu honorara za administrativno upravljanje osoblju zaduženom za administraciju?
- Ovim sredstvima raspolaže ustanova nosilac projekta i sama odlučuje o načinu njihove raspodjele, odnosno utroška.
84. Budući da su partneri u sportu prevashodno iz nevladinih organizacija, gdje spadaju nevladine organizacije kao partneri?

- U skladu sa uslovima Konkursa, nevladine organizacije ne mogu da budu partnerske institucije, ukoliko nisu licencirane naučnoistraživačke ustanove. Međutim, predstavnici ovih organizacija mogu biti angažovani, ako ispunjavaju uslove za članove istraživačkog tima.

85. Koji je okvirni termin za rezultate konkursa i kada bi projekti mogli da počnu sa implementacijom?

- Okvirni termin za objavljivanje liste ocijenjenih projekata je oktobar 2023. godine. Implementacija projekata može početi krajem 2023. godine ili 1. januara 2024. godine.

86. Da li je između članica Univerziteta Crne Gore, od kojih se jedna prijavljuje kao partner drugoj članici, potrebna *Izjava partnera o učešću u projektu, sa opisom njihovog doprinosa*?

- Da.

87. U prijavi se predviđa promjena statusa istraživačke ekipe; uslov je da saradnik u istraživanju doktorira. Kako se ta prijava vrednuje, ako se ne zna hoće li se desiti to da on zaista doktorira? Hoće li podnosilac projekta snositi posljedice zbog toga?

- U toku perioda realizacije projekta nije moguća promjena statusa u istraživačkom timu za bilo kojeg istraživača. Svi članovi tima ostaju u istom statusu u kakvom su bili u trenutku potpisivanja ugovora (saradnik u istraživanju ili aktivni istraživač), u smislu visine honorara.
- Ako je prijavom projekta predviđeno napredovanje doktoranda (saradnika u istraživanju), u smislu promjene nivoa kvalifikacije obrazovanja, tj. odbrane doktorske disertacije, a ono se ne desi tokom perioda realizacije projekta, odnosno kada je to planirano prijavom, o tome će se izjasniti evaluatori prilikom ocjenjivanja godišnjih izvještaja o realizaciji projekta, kao i za bilo koji drugi planirani rezultat projekta. U fazi ocjene projektne prijave, nije moguće sa sigurnošću znati da li će biti realizovan ovaj ili bilo koji drugi cilj, ishod, rezultat projekta. Nastavak realizacije projekta u svakoj narednoj istraživačkoj godini je uslovljen ocjenom godišnjeg izvještaja za prethodnu istraživačku godinu, u skladu sa članovima 25, 26 i 27 Pravilnika.

88. Kako da predvidimo finansijska sredstva za nekoga ko ima trenutno stepen master i ko će steći viši stepen i, samim tim, pravo na veći honorar, a da ne umanjimo značaj projektne prijave?

- U toku perioda realizacije projekta nije moguća promjena statusa u istraživačkom timu za bilo kojeg istraživača. Svi članovi tima ostaju u istom statusu u kakvom su bili u trenutku potpisivanja ugovora (saradnik u istraživanju ili aktivni istraživač), u smislu visine honorara.

89. Ako prijavimo neko lice za saradnika ne navodeći njegovo ime, kako navodimo njegove reference? Da li to umanjuje vrijednost prijave?

- Ukoliko nije poznato ko će biti angažovan kao saradnik u istraživanju, nije moguće ni priložiti njegov CV sa referencama. Da li će i u kojoj mjeri ovo uticati na ocjenu koju će evaluatori dodijeliti za kriterijum „Reference rukovodioca projekta i članova istraživačkog tima“, zavisiće od kvaliteta cjelokupne prijave. O tome će se izjasniti evaluatori.
 - Za tehničke i stručne saradnike nije potrebno dostavljati CV, odnosno reference.
90. Kako će evaluatori gledati na učešće partnera iz inostranstva i na ukupan broj partnera?
- O tome će se izjasniti evaluatori.
91. Da li postoji gornja granica za broj partnera?
- Ne.
92. Možemo li naučnika iz dijaspore da angažujemo bez angažovanja institucije njegove afilijacije?
- Da.
93. Da li tehničko osoblje mora biti u radnom odnosu? Odnosno mogu li magistrandi i magistri biti članovi tima?
- Tehnički saradnici ne moraju biti u radnom odnosu.
 - Magistrandi mogu biti članovi tima u statusu stručnog saradnika.
 - Magistri mogu biti članovi tima u statusu saradnika u istraživanju, ako su studenti doktorskih studija. Ukoliko nisu doktorandi, mogu biti u statusu stručnog saradnika.
94. Da li su materijalni troškovi limitirani?
- Ne, osim opštim limitima za sufinansiranje jednog projekta, koji su navedeni u Konkursu, a preciznije pojašnjeni u dokumentu „Uputstvo i metodologija za popunjavanje Finansijskog plana projekta“.
95. Moraju li stručni saradnici i tehnički saradnici biti stalno zaposleni? Koja je njihova definicija?
- Stručni i tehnički saradnici (članovi 11, 16 i 17 Pravilnika) ne moraju biti stalno zaposleni.
96. Kolika je ukupna dozvoljena suma angažovanja istraživača na dva projekta?
- U članovima 13 i 14 Pravilnika jasno je navedeno koliki je maksimalni angažman rukovodioca i aktivnog istraživača na svim projektima.
97. Da li mladi istraživač može biti i aktivni istraživač i saradnik u istraživanju?
- I aktivni istraživač i saradnik u istraživanju mogu imati status mladog istraživača, koji je vezan isključivo za mogućnost zapošljavanja na projektu, u skladu sa

dokumentom „Uputstvo i metodologija za popunjavanje Finansijskog plana projekta“.

98. Da li dijaspora ili inostrani partner dobijaju neku naknadu?

- MNTR novac prebacuje isključivo ustanovi koja je nosilac projekta, a koja dalje reguliše svoje finansijske odnose sa partnerima, kao i obaveze prema svim članovima istraživačkog tima (uključujući članove iz dijaspore) na način koji je u skladu sa važećom legislativom, prema finansijskom planu projekta, te o svemu detaljno izvještava MNTR putem godišnjih izvještaja.

99. Da li se prijava mora podnijeti na oba jezika?

- Da.

100. Da li ima vremenskog ograničenja u broju mjeseci na dva projekta? Npr. ako sam rukovodilac na jednom i aktivni istraživač na drugom projektu, da li imam pravo na do 8 mjeseci angažmana na oba projekta ili do 4 mjeseca i kako se raspoređuju? Da li se raspoređujem na po 2 mjeseca na oba, odnosno 3+1?

- U članovima 13 i 14 Pravilnika jasno je navedeno koliki je maksimalni angažman rukovodioca i aktivnog istraživača na svim projektima. Jedna osoba može biti angažovana na najviše 2 projekta, najviše 4 mjeseca godišnje, ukupno na oba projekta, bez obzira na to da li je u statusu rukovodioca ili aktivnog istraživača. Rukovodilac projekta mora biti angažovan najmanje 2 mjeseca na jednom projektu.

101. Da li se administrativni i režijski troškovi odvajaju po automatizmu ili se posebno pravdaju?

- Administrativni i režijski troškovi se odvajaju po automatizmu u iznosu od 10% ukupnog iznosa autorskih honorara. Njima raspolaže ustanova nosilac projekta i ne pravda ih nikakvim fakturama ili drugim dokazima prilikom podnošenja finansijskog izvještaja.

102. Da li za obračun honorara ima odgovarajuća tabela?

- Da, u dokumentu „Uputstvo i metodologija za popunjavanje Finansijskog plana projekta“, kao i u dokumentu „Finansijski plan projekta“.

103. Da li doktorand na Univerzitetu u Beču, crnogorski državljanin, može da bude saradnik u istraživanju na projektu svih 12 mjeseci?

- Saradnik u istraživanju (doktorand) može biti angažovan na projektu najviše 4 mjeseca godišnje ili zaposlen na projektu najviše 12 mjeseci godišnje, radi izrade doktorske disertacije, u skladu sa članom 10 Pravilnika.

104. Kako prikazati nekoga ko sad magistrira, a upisaće doktorske studije na jesen, budući da konkurs za doktorske studije kreće 1. juna?

- Moguće je prijaviti ovo lice u statusu saradnika u istraživanju, pri čemu lice mora steći status doktoranda prije trenutka potpisivanja ugovora. Ukoliko u trenutku

potpisivanja ugovora lice ne ispunjava uslove za saradnika u istraživanju, moći će da bude angažovano u statusu stručnog saradnika (u skladu sa ograničenjima iz članova 11 i 16 Pravilnika), što podrazumijeva i odgovarajuće smanjenje budžeta projekta.

105. Da li je 50.000 € maksimum za tri godine?

- Da, navedeni iznos je maksimum za bruto zarade mladih istraživača koji se angažuju na projektu radi zapošljavanja u ustanovi, za ukupni period trajanja realizacije projekta.

106. Ako su na projektu 2 univerziteta iz Crne Gore, npr. UDG i UCG, pri čemu je UDG ustanova nosilac projekta, a UCG partnerska ustanova, da li saradnik u istraživanju mora biti doktorand na UDG-ju ili može biti doktorand na UCG-u, kao partnerskoj ustanovi?

- Može biti doktorand na partnerskoj ustanovi, ako se angažuje na projektu radi izrade doktorske disertacije, u skladu sa članom 10 Pravilnika.

107. Ako je partner sa Univerziteta u Beogradu, da li i rukovodilac može biti sa Univerziteta u Beogradu, tj. da li rukovodilac može biti iz partnerske ustanove ili mora biti iz ustanove podnosioca prijave?

- Rukovodilac ne mora biti iz ustanove podnosioca prijave, pod uslovima propisanim članom 8 Pravilnika.

108. Ukoliko je lice iz dijaspore doktor nauka već 5 godina i radi kao postdoktorand u kompaniji u inostranstvu, može li biti član istraživačkog tima, odnosno da li će njegovo učešće biti uzeto u obzir pri vrednovanju kriterijuma „učešće istraživača iz dijaspore“?

- Da.

109. Da li doktorand mora da se zaposli na projektu?

- Ne.

110. Ako imamo asistenta koji ima ugovor o radu na 3 godine, koji mu uskoro ističe, da li možemo da ga planiramo od 2. godine projekta?

- Da, zapošljavanje može biti planirano počev od 2. godine realizacije projekta.

111. Ko radi klasifikaciju kojoj grupi - osnovna, primijenjena i razvojna istraživanja pripada projekat? Da li podnosilac prijave? Može li evaluator da kaže: vi nijeste osnovna istraživanja, već razvojna i da to bude eliminatoran uslov?

- Podnosilac prijave u projektnoj prijavi navodi kojoj vrsti istraživanja (u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti) pripada projekat. Evaluatori se, u svojim ocjenama, izjašnjavaju i o ovome. Ukoliko evaluator/i procijeni/-e da projekat pripada drugoj vrsti istraživanja u odnosu na onu koja je navedena u projektnoj prijavi, to neće biti eliminatorno za ovu prijavu. Konačnu odluku o tipu istraživanja donijeće Ministarstvo, uz konsultacije sa evaluatorima i Savjetom za naučnoistraživačku djelatnost.

112. Da li smo, ako uključimo partnera iz privrede, a prijavimo se kao osnovna istraživanja, već time prešli u kategoriju primijenjenih ili razvojnih?
- Podnosilac prijave u projektnoj prijavi navodi kojoj vrsti istraživanja (u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti) pripada projekat. Evaluatori se, u svojim ocjenama, izjašnjavaju i o ovome. Ukoliko evaluator/i procijeni/-e da projekat pripada drugoj vrsti istraživanja u odnosu na onu koja je navedena u projektnoj prijavi, to neće biti eliminatorno za ovu prijavu. Konačnu odluku o tipu istraživanja donijeće Ministarstvo, uz konsultacije sa evaluatorima i Savjetom za naučnoistraživačku djelatnost.
113. Da li partnerstvo podrazumijeva da moramo imati formalno sklopljen ugovor o partnerstvu?
- Ne. Dovoljna je *Izjava partnera o učešću u projektu, sa opisom njihovog doprinosa.*
114. Da li angažman od 4 mjeseca važi za sve stručne saradnike ili za pojedinca?
- Vremensko angažovanje jednog stručnog saradnika (na svim projektima) je definisano stavom 1 člana 16 Pravilnika.
 - Ukupno vremensko angažovanje svih stručnih saradnika na jednom projektu je definisano stavom 2 člana 16 Pravilnika.
115. Je li potrebno izjave ovjeriti kod notara?
- Izjave ustanova koje potpisuje rukovodilac ustanove (odgovorno lice), koje su zvanično zavedene i pečatirane u ustanovi, nije potrebno ovjeriti kod notara.
 - Izjave fizičkih lica potrebno je ovjeriti kod notara.
116. Da li doktorand može učestvovati u dva nacionalna naučnoistraživačka projekta?
- U skladu sa članom 12 Pravilnika, jedan istraživač može biti saradnik u istraživanju na najviše jednom projektu. Njegov angažman na drugom projektu bi mogao biti moguć u statusu stručnog saradnika, poštujući maksimalno ukupno vrijeme angažovanja na svim projektima od 4 mjeseca godišnje, u skladu sa članovima 15 i 16 Pravilnika.
117. Da li privatna firma (privredni subjekt), kao partner naučnoistraživačkoj ustanovi, može biti partner na dva različita projekta sa dvije naučnoistraživačke ustanove?
- Da.
118. Imam dileme – kako bih potencijalni predlog projekta (uticaj kritične infrastrukture i njene sigurnosti na ekonomski razvoj Crne Gore – oblast istraživanja: transportna infrastruktura, energetika, digitalizacija i finansijski sistem) svrstao – kao primijenjena ili razvojna istraživanja?
- Podnosilac prijave u projektnoj prijavi navodi kojoj vrsti istraživanja (u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti) pripada projekat. Evaluatori se, u svojim ocjenama, izjašnjavaju i o ovome. Ukoliko evaluator/i procijeni/-e da projekat pripada drugoj vrsti istraživanja u odnosu na onu koja je navedena u

projektnoj prijavi, to neće biti eliminatorno za ovu prijavu. Konačnu odluku o tipu istraživanja donijeće Ministarstvo, uz konsultacije sa evaluatorima i Savjetom za naučnoistraživačku djelatnost.

119. Da li aktivni istraživač iz inostranstva koji nije rodом iz Crne Gore (nije dijaspora) mora da ima profil na Naučnoj mreži?

- Ne mora. U skladu sa članom 9 stavom 3 Pravilnika, u cilju podsticanja međunarodne saradnje i umrežavanja, aktivni istraživač može biti i istraživač koji nije upisan u bazu istraživača koja se vodi u Ministarstvu, ako je upisan u odgovarajući registar, listu, odnosno bazu istraživača u inostranstvu.

120. Моže li se predati samo jedna verzija CV-a, na engleskom jeziku?

- Da.

121. Po kojim kriterijumima određujete da li su istraživanja osnovna, primijenjena ili razvojna?

- Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list CG“, br. 80/10, 57/14 i 82/20):

Osnovna istraživanja čine teorijski ili eksperimentalni rad koji se obavlja prvenstveno radi sticanja novih znanja ili otkrivanja novih oblasti istraživanja, sa dugoročnim ciljevima primjene.

Primijenjena istraživanja čini stvaralački rad koji se obavlja radi primjene rezultata osnovnih istraživanja u pojedinim područjima oblasti nauka.

Razvojna istraživanja čini stvaralački rad zasnovan na rezultatima primijenjenih istraživanja preduzet u cilju razvoja novih tehnologija, proizvodnje novih ili poboljšanja postojećih materijala, proizvoda i uređaja, odnosno uvođenja novih ili poboljšanja postojećih postupaka, sistema i usluga.

122. Po pitanju administrativnih i režijskih troškova, budući da se sredstva uplaćuju jedinici univerziteta (fakultetu), potrebno je da se jasno razgraniči u ovom dijelu ko raspolaže uplaćenim sredstvima projekta. Kako da se jasno odredi ko vrši administrativne poslove projekta, da bi se izbjeglo miješanje administrativnog osoblja fakulteta sa administrativnim osobljem projekta?

- Ovim sredstvima raspolaže ustanova nosilac projekta i sama odlučuje o načinu njihove raspodjele, odnosno utroška.

123. Da li je dovoljna jedna partnerska ustanova? Da li partnerska ustanova može biti druga organizaciona jedinica istog univerziteta?

- Da.
- Partnerska ustanova može biti druga organizaciona jedinica istog univerziteta, ukoliko je licencirana naučnoistraživačka ustanova iz Crne Gore.

124. Da li rukovodilac može biti aktivni istraživač na istom projektu?

- Ne.

125. Da li izjava o partnerstvu ima neku formu?
- Da. Formu Izjave možete preuzeti [ovdje](#). Izjavu je potrebno dostaviti i na engleskom jeziku (forma je dostupna [ovdje](#)).
126. Kad se računa da je istraživač iz dijaspore? Koji je dokaz za to?
- Dijasporom se smatraju crnogorski državljani i druga lica porijeklom iz Crne Gore, koja žive u inostranstvu.
 - Dokaz za to je Uvjerenje o državljanstvu ili kopija ličnog dokumenta koji potvrđuje državljanstvo ili Izjava ovjerena kod notara o državljanstvu ili porijeklu.
127. Da li angažovanje stručnih saradnika računate 30% u odnosu na angažovanje aktivnih istraživača samo iz Crne Gore ili i iz Crne Gore i iz inostranstva?
- U odnosu na angažovanje svih aktivnih istraživača (član 16 Pravilnika).
128. Da li se angažovanje 2 aktivna istraživača koji nijesu upisani u Naučnu mrežu računa kao 25% u odnosu na ukupan broj istraživača iz Crne Gore ili u odnosu na ukupan broj istraživača iz Crne Gore i inostranstva?
- U odnosu na ukupan broj članova istraživačkog tima (član 9 Pravilnika). Npr. da bi bila angažovana dva istraživača iz inostranstva u jednoj godini, istraživački tim mora imati ukupno (uključujući ova dva istraživača) najmanje 6 članova. Za timove sa manje od 6 članova, moguće je angažovati samo jednog istraživača iz inostranstva u jednoj godini. Istraživače je moguće mijenjati, u skladu sa potrebama realizacije projekta, iz godine u godinu, pri čemu to mora biti precizirano u projektnoj prijavi.
129. Da li se broj saradnika iz inostranstva računa u odnosu na broj svih članova tima, uključujući i rukovodioca?
- Da.
130. Da li je rukovodilac projekta aktivni istraživač?
- Ne.
131. Da li rukovodilac projekta može biti mentor doktoranda angažovanog na projektu? Da li on (rukovodilac) može da učestvuje u istraživanju?
- Da.
 - Da – rukovodilac, kao i svi ostali članovi istraživačkog tima, mora učestvovati u istraživanju.
132. Da li je izvodljivo da stručni saradnici koji su magistrandi i rade već u instituciji koja će biti partner, a biće angažovani 4 mjeseca, mogu kroz ovaj projekat i da se školuju, a da kroz materijalne troškove prikazemo troškove njihovih doktorskih studija?
- Nije prihvatljivo troškove doktorskih studija (plaćanje školarine i sl.) prikazati u sklopu materijalnih troškova.

133. Da li isto lice može da bude 2 mjeseca rukovodilac i na istom tom projektu 2 mjeseca aktivni istraživač, zbog specifičnosti istraživanja?
- Nije moguće biti angažovan na jednom projektu u različitim statusima.
134. Po pitanju zapošljavanja mladih istraživača sa punim radnim vremenom, da li iznos od 1.200 € mora biti isplaćen po osobi ili može biti podijeljen na dvoje po pola? Da li postoji opcija da se jedan od njih angažuje kao stručni saradnik?
- Nije moguće mijenjati iznose bruto zarada mladih istraživača koji su definisani Konkursom. Moguće je angažovati više mladih istraživača za period kraći od tri godine i rasporediti iznos od 50.000 € u skladu sa tim.
 - Stručni saradnik ne može biti zaposlen na projektu na puno radno vrijeme, već angažovan na projektu najduže 4 mjeseca godišnje, za šta dobija odgovarajući honorar.
135. Ako imamo doktorande koji su već zaposleni, čije su oblasti bliske projektu, a nijesu strogo tema istraživanja, da li možemo da ih angažujemo na 4 mjeseca? Npr. potrebni su za rad na instrumentima u njihovim institucijama, radi dijela analiza, a njihov doktorat je vezan za neku drugu temu. Da li ti doktorandi mogu biti angažovani kao saradnici u istraživanju ili stručni saradnici, budući da nalazi njihovog istraživanja u okviru projekta neće biti usko vezani za doktorsku tezu?
- U ovom slučaju, doktorandi mogu biti angažovani kao stručni saradnici. Status saradnika u istraživanju podrazumijeva angažman na projektu radi izrade doktorske disertacije (član 10 Pravilnika).
136. Planiramo da angažujemo doktoranda koji je počeo doktorsku disertaciju, ne radi na fakultetu, radi u ministarstvu. Može li da bude angažovan da dobija honorar ako je zaposlen u ministarstvu? I šta ako u međuvremenu doktorira? Da li ostaje na istoj poziciji 4 mjeseca sve 3 godine?
- Da, doktorand koji je zaposlen u drugoj ustanovi može biti angažovan u statusu saradnika u istraživanju radi izrade doktorske disertacije (član 10 Pravilnika), za šta dobija odgovarajući honorar.
 - U toku perioda realizacije projekta nije moguća promjena statusa u istraživačkom timu. Svi članovi ostaju u istom statusu u kakvom su bili u trenutku potpisivanja ugovora.
137. Da li student master studija, nezaposlen, dobija honorar od 450 € za stručnog saradnika?
- Student master studija može biti angažovan samo u statusu stručnog saradnika, za šta dobija odgovarajući honorar, u skladu sa dokumentom „Uputstvo i metodologija za popunjavanje Finansijskog plana projekta“.
138. Da li za tehničkog saradnika može biti angažovan neko iz partnerske institucije?
- Da.

139. Ako lice doktorira u prelaznom periodu septembar-oktobar, kada bi moglo biti potpisivanje ugovora, može li, ako posjeduje dovoljno referenci, biti predviđen kao aktivni istraživač? Kako se to lice predviđa u finansijskom planu, ako nije doktorirao do podnošenja dokumentacije? Šta ako ne doktorira?

- U trenutku prijavljivanja projekta, doktorand ispunjava uslove za „saradnika u istraživanju“ i može biti tako prijavljen. U tom slučaju, njegov status neće moći biti promijenjen tokom trajanja projekta – ostaće u istom statusu („saradnik u istraživanju“) do kraja trajanja projekta, s obzirom da će budžet projekta biti planiran za takav sastav istraživačkog tima i neće biti moguće uvećavati ga naknadno, nakon podnošenja prijave (nakon objavljivanja liste ocijenjenih projekata).
- Moguće je prijaviti projekat na kojem će doktorand biti planiran u statusu „aktivnog istraživača“, uz odgovarajuće dokaze:
 - o da doktorand ispunjava sve ostale uslove za aktivnog istraživača iz člana 9 Pravilnika;
 - o da je započet postupak ocjene doktorske disertacije.

U tom slučaju, ukoliko do trenutka potpisivanja ugovora, doktorand odbrani doktorsku disertaciju, čime će zadovoljiti sve kriterijume za aktivnog istraživača, može zadržati taj status, naveden u prijavi projekta. Međutim, ukoliko je u trenutku potpisivanja ugovora on i dalje doktorand (tj. doktorska disertacija nije odbranjena), njegov status na projektu će biti promijenjen (postaće „saradnik u istraživanju“), čime će biti umanjen njegov honorar, kao i ukupni budžet projekta, a u statusu „saradnika u istraživanju“ će ostati do kraja trajanja projekta

140. Da li možemo da angažujemo pojedinca, svjetski priznatog istraživača, kao konsultanta, jer njegova kompanija ne želi da bude dio projekta? Da li on može biti aktivni istraživač?

- Kategorija „konsultant“ nije prepoznata ni Pravilnikom ni Konkursom.
- Institucija na kojoj je angažovan bilo koji član istraživačkog tima ne mora da bude partnerska institucija na projektu.

141. Da li stručne saradnike moramo navesti imenom i prezimenom? Mogu li oni da se mijenjaju u toku trajanja projekta?

- Stručne saradnike nije neophodno (ali je poželjno) navoditi imenom i prezimenom, ali njihov broj mora biti jasno preciziran u prijavi projekta, za sve vrijeme trajanja projekta.

142. Možemo li angažovati aktivnog istraživača koji nije iz partnerske ustanove?

- Da.

143. Ako smo već partneri sa nekom institucijom, da li se to računa kao partnerstvo ili treba *Izjava partnera o učešću*? Ministarstvo i univerzitet su već partneri sa tom ustanovom.

- Neophodna je *Izjava partnera o učešću u projektu*, namjenski u svrhu projekta.
144. Da li se popunjava poglavlje 3. *Mladi istraživači Obrasca prijave nacionalnog naučnoistraživačkog projekta*, ako ih ne zapošljavamo? U napomeni stoji: Mladi istraživači su navedeni u poglavlju 2, ali je u ovom poglavlju neophodno ukazati ukoliko se projektom predviđa zapošljavanje mladih istraživača na puno radno vrijeme. Da li to znači da, ukoliko ih ne zapošljavamo, ovu rubriku ne popunjavamo?
- Sekciju 3.1. Prijavnog obrasca je potrebno popuniti samo kada se projektom predviđa zapošljavanje mladih istraživača na puno radno vrijeme.
 - Sekciju 3.2. Prijavnog obrasca je potrebno popuniti za sve mlade istraživače, koji su na bilo koji način angažovani na projektu, odnosno uključeni u projektni tim.
145. Ukupan iznos sredstava za putovanje jednog istraživača može biti najviše 300 € za Crnu Goru. Da li je broj putovanja po istraživaču ograničen ili mi to određujemo u odnosu na budžet, jer nigdje ne piše da je ograničen broj putovanja? Naše istraživanje je terensko, tako da će saradnici u istraživanju odlaziti na terenske misije.
- Broj putovanja jednog istraživača nije ograničen.
146. Da li doktoranda na puno radno vrijeme zapošljava samo institucija nosilac projekta ili mogu i partneri na projektu?
- Doktoranda na puno radno vrijeme zapošljava isključivo institucija nosilac projekta.
147. Možemo li izabrati mladog istraživača iz partnerske ustanove na zapošljavanje? Ako biramo mlade istraživače koji nijesu sa partnerske ustanove, možemo li da izaberemo prozvoljan broj mladih istraživača?
- Lice ne može biti istovremeno zaposleno u partnerskoj ustanovi i na projektu, u ustanovi nosiocu projekta.
 - Broj mladih istraživača koji će biti zaposleni na projektu nije ograničen, ali je ograničen ukupan iznos njihovih bruto zarada (na 50.000 € po projektu), pri čemu su iznosi zarada pojedinaca precizno definisani u dokumentu „Uputstvo i metodologija za popunjavanje Finansijskog plana projekta“.
148. Da li fakturu iz inostranstva možemo primiti i mejlom ili mora u štampanoj formi?
- Načelno, faktura može biti dostavljena elektronskim putem. Konačnu odluku o ovome donosi ustanova nosilac istraživanja, u skladu sa svojim pravilima poslovanja.
149. Da li je prijava u elektronskom obliku i u Wordu i u PDF-u? Kakva je prijava u Wordu, bez potpisa i pečata?
- Kako je navedeno u Konkursu, dokumentacija u PDF formatu mora biti potpisana. Neophodno je dostaviti i dokumentaciju u MS Word formatu, sa izuzetkom Finansijskog plana (Obrazac 2), koji treba dostaviti u MS Excel formatu, pri čemu ovi dokumenti ne moraju biti potpisani.

150. Da li plata mladom istraživaču ulazi u autorske honorare do 40% ukupnih sredstava za realizaciju projekta?
- Ne.
151. Aktivni istraživač može istovremeno biti angažovan na dva projekta. Da li se to odnosi na jednu godinu? Da li se aktivni istraživač može jedne godine angažovati na 2 projekta, sljedeće godine na potpuno nova 2 projekta i treće godine isto na 2 nova projekta, tako da bude angažovan za 3 godine na 6 različitih projekata, ako je lice završilo svoj zadatak na godini projekta i može doprinijeti drugim projektima? Da li se angažovanje na 2 projekta odnosi na jednu godinu ili na ukupno trajanje projekta?
- Ovakav angažman je moguć, pri čemu jedan istraživač ne može biti angažovan na više od dva projekta istovremeno (član 12 Pravilnika).
152. Ako je lice zaposleno na instituciji van Crne Gore, a upisano u Naučnu mrežu, ranije se vodilo kao istraživač iz dijaspore i ne kao stranac, da li ulazi u 25% od ukupnog broja članova istraživačkog tima ili je to naš istraživač? Istraživač ima crnogorsko državljanstvo, a nema partnerstva sa njegovom ustanovom.
- Istraživač ima status naučnika iz dijaspore ako je crnogorski državljanin ili drugo lice porijeklom iz Crne Gore, koje živi u inostranstvu, o čemu dostavlja odgovarajući dokaz.
 - Ograničenje od 25% od ukupnog broja članova istraživačkog tima se odnosi na istraživače koji nemaju profil na platformi „Naučna mreža“, a upisani su u odgovarajući registar, listu, bazu istraživača u inostranstvu.
 - Istraživač iz dijaspore koji ima profil na platformi „Naučna mreža“ ne ulazi u broj istraživača iz inostranstva koji mogu biti angažovani u obimu od 25% od ukupnog broja članova istraživačkog tima.
153. Da li postdoktorand koji radi u inostranstvu može da bude angažovan na projektu?
- Da.
154. Da li dva stranca mogu da se angažuju na 4 mjeseca?
- Broj aktivnih istraživača iz inostranstva je definisan u odnosu na ukupan broj članova istraživačkog tima (član 9 Pravilnika). Za njih važe ista vremenska ograničenja angažovanja kao za istraživače iz Crne Gore.
155. Da li lice može da bude 2 mjeseca rukovodilac na svome, a 2 mjeseca aktivni istraživač na drugom projektu?
- Da.
156. Da li doktorand može biti da nije zaposlen ni u instituciji nosiocu projekta ni u partnerskoj instituciji, nego je samo upisao doktorske studije, i želi da se zaposli na projektu?
- Zapošljavanje na projektu je namijenjeno isključivo nezaposlenim licima, s obzirom na to da lice ne može biti istovremeno zaposleno u partnerskoj ustanovi i na

projektu, već se mora opredijeliti za radni odnos u ustanovi nosiocu projekta, za rad na projektu.

157. U Pravilniku o odobravanju i načinu korišćenja sredstava iz državnog budžeta za nacionalne naučnoistraživačke projekte, član 9 stav 3 i 4 propisuje način na koji može biti angažovan istraživač koji nije upisan u bazu istraživača koja se vodi u Ministarstvu, ako je upisan u odgovarajući registar, listu, odnosno bazu istraživača u inostranstvu.

Članovi 16 i 17 određuju vremensko angažovanje stručnih i tehničkih saradnika.

Da li ukupan broj članova istraživačkog tima uključuje i rukovodioca projekta? Pitamo zbog ispunjavanja uslova za angažovanje aktivnog istraživača iz inostranstva „ali ne više od 25% od ukupnog broja članova istraživačkog tima“.

- Da.

158. U slučaju kada imamo tri člana istraživačkog tima iz zemlje, da li je moguće angažovati dva istraživača iz inostranstva s tim da budu angažovani jedan samo u prvoj a drugi u drugoj godini istraživanja?

- Broj istraživača iz inostranstva definisan je u odnosu na ukupan broj članova istraživačkog tima (član 9 Pravilnika). Npr. da bi bila angažovana dva istraživača iz inostranstva u jednoj godini, istraživački tim mora imati ukupno (uključujući ova dva istraživača) najmanje 6 članova. Za timove sa manje od 6 članova, moguće je angažovati samo jednog istraživača iz inostranstva u jednoj godini. Istraživače je moguće mijenjati, u skladu sa potrebama realizacije projekta, iz godine u godinu, pri čemu to mora biti precizirano u projektnoj prijavi.

159. Da li se u uslovu za angažovanje saradnika u istraživanju i tehničkog saradnika u procenat ukupnog vremenskog angažovanja aktivnih istraživača ubrajaju i mjeseci rukovodioca projekta?

- Vremensko angažovanje saradnika u istraživanju ne vezuje se sa vremenskim angažovanjem aktivnih istraživača.

- Vremensko angažovanje stručnog saradnika i tehničkog saradnika pojedinačno može biti najduže 4 mjeseca godišnje na svim projektima u toj godini, dok je vremensko angažovanje svih saradnika u ove dvije kategorije na jednom projektu definisano članovima 16 i 17 Pravilnika u odnosu na ukupno vremensko angažovanje aktivnih istraživača, ne računajući vremensko angažovanje rukovodioca projekta.

160. Ukoliko se tehnički saradnici angažuju i za terenski i za laboratorijski rad, da li se može uzeti prosječni procenat od 50%?

- Ne. Najveće zbirno vremensko angažovanje svih tehničkih saradnika na jednom projektu treba odrediti u odnosu na ukupno vremensko angažovanje aktivnih istraživača (poštujući ograničenja iz člana 17 Pravilnika), procjenjujući koji je tip istraživanja (kabinetska, laboratorijska ili terenska), dominantan u projektu.

161. Da li postoji ograničenje broja partnerskih institucija sa univerziteta iz Evropske unije?
- Ne.
162. Saradnik u istraživanju je doktorand. Međutim, može li saradnik u istraživanju da bude i docent doktor koji ima samo jedan rad objavljen u časopisu i ne može biti aktivni istraživač?
- Ne. Može biti angažovan u statusu stručnog saradnika.
163. Da li broj mjeseci angažovanja mora biti cijeli broj ili je moguće planirati npr. 2.1, 0.9 ili 3.3 mjeseca?
- Broj mjeseci angažovanja ne mora biti cijeli broj.
164. Da li se uvažava potvrda o vodećem autorstvu?
- Ne.
165. Vezano za aktivnog istraživača i njegove reference: ako lice ima referencu na kojoj je prvi autor, a druga referenca je ishod bilateralnog projekta i ima potvrdu od ministarstva da je sa crnogorske strane prvi autor, iako je druga na pozicijama. Da li je ta potvrda referenca koja je punovažeća? U pitanju je objavljen rad.
- Ne.
166. Ko je stručni saradnik, osim što ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja? Na kojoj ustanovi mora odnosno može biti zaposlen? Konkretno, u našem slučaju, želimo na projektu angažovati jednu studentkinju koja trenutno završava master studije - njeno angažovanje bi bilo sa namjerom i željom da u sklopu projekta ona završi master rad. Međutim, ona pored toga što studira trenutno i radi u banci.
- Uslovi za angažovanje stručnog saradnika su propisani članovima 11 i 16 Pravilnika. Zaposlenje u banci ili bilo kojoj drugoj ustanovi nije prepreka za angažovanje u statusu stručnog saradnika. Uloga, doprinos i aktivnosti stručnog saradnika treba da budu jasno definisani u projektnoj prijavi i ne moraju biti vezani za njegovo zaposlenje van projekta.
167. Planiramo da partneri budu UDG i UCG, pa nas zanima kako se partnerska institucija unosi. Da li kopiramo one ćelije tabele u kojima ide podnosilac prijave kao dodatnu tabelu ili nešto drugo?
- U prijavnom obrascu nije potrebno eksplicitno nabrajati partnerske institucije, tako da nema potrebe kopirati ćelije tabele u kojima je naveden podnosilac prijave (ni u Obrascu 1, ni u Obrascu 2), za partnere. Prilikom navođenja plana aktivnosti potrebno je naznačiti u kojim aktivnostima će i na koji način učestvovati partnerske institucije, što sami partneri moraju potvrditi pisanim izjavama, koje su sastavni dio prijavne dokumentacije.

168. Vezano za budžet, ako ciljamo na 'applied research', gdje ide kofinansiranje do 90% od strane MNTR, da li to znači da dio koji finansira MNTR može biti do 130.000 €, a da to predstavlja 90% totalnog budžeta (ukupni budžet bi onda išao do 144.444 €), ili moramo maksimalni iznos budžeta limitirati na 130.000 €?
- Maksimalni iznosi sufinansiranja od strane MNTR su 130.000 €, odnosno 85.000 € (u zavisnosti od toga da li je ili ne predviđeno zapošljavanje mladih istraživača). U slučaju primijenjenog istraživanja, navedeni iznosi se odnose na najviše 90% ukupnog budžeta projekta, koji za ove iznose mora biti najmanje 144.000 €, odnosno 94.444 €. Podnosilac prijave naučnoistraživačkog projekta, zajedno sa partnerom/ima na projektu, u obavezi je da obezbijedi sopstveno učešće (u novcu ili "in kind") u finansiranju realizacije projekta, u visini razlike između ukupnog budžeta projekta i sredstava koja odbrava MNTR.
169. Imamo li limit na broj stranica i broj slika/tabela? Vidimo limite u karakterima, ali da li nas to limitira da dodamo slike/tabele?
- Najljubaznije molimo podnosiocima prijave da ne pretjeruju u obogaćivanju projektnih prijavi slikama i tabelama, kako ilustracije ne bi značajno uvećale obim prijave.
170. Da li je u sklopu opreme moguće planirati kupovinu HPC (high-performance computing) servera, koji nisu obični računari, nego više predstavljaju ICT infrastrukturu. Budžet za ovu opremu bi mogao ići do 30-35.000 €.
- Da, ali je potrebno navesti specifikaciju i razloge/potrebe nabavke.
171. Na projektu je planiran angažman dva doktorska studenta, jednog iz Crne Gore, a drugog iz BiH. Da li student iz BiH mora biti prijavljen na platformi „Naučna mreža“? I jedan i drugi su pokušavali, ali obojica kažu da imaju neki problem sa sajtom. Kome da se javimo da ovo riješimo? Ne bih volio da zbog ovoga budemo diskvalifikovani.
- Sve tehničke probleme sa platformom „Naučna mreža“ razriješiće MNTR, po individualnim zahtjevima koje treba dostaviti na mejl: marko.kaludjerovic@mnr.gov.me.